

mea sententia est hodiè casus apertus in l. 8. tit. 30. part. 3. quæ ponit exemplum expressè in re immobili. (q) Item adde, quòd ista conclusio & doctrina, quæ habet, quòd per traditionem instrumenti transit possessio ipsius rei; debet intelligi quando traditur instrumentum in quo continetur jus vel titulus, mediante quo tradens habuit illam rem; (r) non tamen sufficit traditio instrumenti noviter confecti de titulo, causa, vel contractu, per quem nunc res alienatur: ita expressè tenent & declarant Petrus, Cyn. Alber. Bald. Salyc. & communiter DD. in dict. l. 1. Cod. de Donat. Imol. in dict. l. 3. ff. de Acquir. posses. 1. col. post medium, Aretin. 2. col. in med. Alex. notab. 3. post princ. Vincent. 7. col. num. 17. Bald. in leg. Ab emptione, 1. lect. 3. col. post princ. ff. de Pactis. Pro qua sententia facit text. in dict. leg. 1. in princ. Cod. de Donat. dum dicit, quòd instrumenta emptionum servorum fuerunt donata & tradita; & sic loquitur de instrumentis juris vel tituli antiqui: sed certè ille textus parum urget, quia ibi non potuit intervenire traditio alterius instrumenti tituli novi, cum nullus titulus verus vel contractus ibi geratur, sed tantum fuit traditum instrumentum emptionum servorum, ex qua traditione resultat præsumpta & tacita donatio ipsorum servorum. Quidquid tamen sit, superior conclusio & opinio est vera & communis omnium DD. quos supra allegavi; scilicet, quòd requiratur traditio instrumenti juris vel tituli antiqui, mediante quo tradens habebat illam rem: Hodiè tamen aperte istud corrigitur per leg. nostri Regn. imò, quòd sufficiat traditio instrumenti novi præsentis alienationis: ita probat & determinat, lex 8. tit. 30. part. 3. ibi dum dicit: *O faciendo otra de nuevo, y dandosela*, Idem probat lex 2. tit. 12. lib. 3. For. II. ibi dum dicit: *O le diere dende carta*, quæ jura sic intelligit & mandat Doctor Palac. Rub. in repetitione sua fol. 56. 1. col. num. 6. Cifuentes in leg. 17. his II. Taur. 3. col. vers. Tertius casus, & ibi Palac. Rub. 10 col. vers. Per traditionem scripturæ. Consideravit tamen, si possit dici quòd prædicta lex Part. istud non velit dicere: nam cum illæ leges ferè numquam intendunt corrigere jus commune, sed tantum confirmare vel

declarare, ut dicitur in principio & prologo ipsarum; non est credendum quòd dicta lex corrigat jus commune: Unde, ut illa lex non obstat, possèt intelligi in instrumento juris vel tituli antiqui tradito; ut ipsa dicit in principio; & dum dicit: *O faciendo otra de nuevo, y dandosela*, intelligatur, quando antiqua scriptura juris vel tituli sit deperdita, vel consumpta, vel cancellata, & sit de novo refecta ex hoc, vel ex alia justa causa, juxta Glossam notab. & ibi DD. in Authent. de hered. & falc. in princip. col. 1. & juxta doctrinam Bald. in Authent. si quas ruinas, Cod. de Sacros. Eccles. 2. col. num. 4. ubi ponit, quòd ex quatuor causis potest instrumentum renovari. Imol. in leg. 2. ff. Solut. matr. penultim. col. in princip. Bart. per textum ibi, in leg. Chyrophaphis. ff. de Admin. tutel. Jas. in leg. fin. Cod. de jur. Emphyt. num. 33. & in l. 10. 11. & 12. titul. 19. 3. part. & de tali scriptura loquitur prædicta lex. Nec obstat etiam dicta lex fori, ibi dum dicit. *O le diere dende carta*, quia potest intelligi de instrumento juris & tituli antiqui, quo tradens habebat rem. Sed quicquid sit, certè hodiè videtur esse expressa lex 17. supra his II. Taur. ibi: *O le ovriere entregado ante Escribano la Escripura dello*, & lex 44. etiam his II. Taur. (s)

58 Item adde, quòd prædicta conclusio superius verificata, quæ habet, quòd per traditionem instrumenti transfertur possessio, debet intelligi & extendi, modò res illa continetur in instrumento sit præsens, modò absens: ita expressè Glossa ordinaria in dict. leg. 1. in verb. *Et traditis*, cum prædicta lex generaliter loquatur, & quasi præsentia instrumenti traditi repræsentet ipsam rem contentam in eo: & ita etiam ibi Petr. Cyn. Joan. Faber. in suo Breviario. Angel. de Perus. & Salycet. & idem tenet Imol. dicens esse bene notandum, in cap. 2. de Consuet. pen. col. num. 14. argumento text. in dict. l. 1. Cod. de Donat. quæ indistinctè loquitur: & ista est communis opin. quidquid tenet Bald. in dict. leg. 1. Quod tamen declaro isto modo: nam si tradens instrumentum possidebat ipsam rem civiliter & naturaliter, quia erat propè rem, taliter quòd faciliter possit ingredi, quo casu retinet utramque possessionem, ut supra dixi; tunc transfertur utraque posses-

(q) Actus fictus, per quos possessio transfertur, concessit Glos. in leg. 3. in princip. verb. *Animo*. ff. de Acquir. posses. Chazanæus in Consuetudinib. Burgundiæ rubr. 7. §. 1.

(r) De quo vide supra in leg. 17. num. 16. ibi *Quod fiat traditio*.

(s) Nec obstat si dicas quòd illæ II. loquuntur in melioratione tertii & majoratu; ergo non extenduntur ad alios actus vel contractus; quia respondeo quòd in omnibus militat eadem ratio, & non videntur leges correctoriæ, sed confirmatoriæ vel declaratoriæ nostri juris regni post leges partitarum.

sio: si verò possidebat tantum civiliter, quia res erat longè absens; tunc per traditionem instrumenti transfertur sola illa civilis, cum in alium non possit transferre plus juris, quam ipse habuit, ut in leg. *Nemo plus juris*. ff. de Regul. juris. in leg. *Traditio*. supra, de *Acquirend. rerum dom.* in leg. *Ex empto*. ff. de action. empr. in leg. *Si debitor*. Cod. de *Distrahend. pignorb.* in regul. *nemo potest de regul. juris*. in 6. in quaest. Et nuper. versic. *Nos autem*, de *donat. inter. vir. & uxor.* Ex qua conclusione sic declarata infertur clarè, quòd si tradens instrumentum nullo modo possidebat, quòd tunc non transfertur possessio aliqua in accipientem, argumento text. in leg. *Quædam*. ff. de *Rei vindic.* & leg. *Quamvis*. §. *Si conductor*. juncta Glossa, ff. de *Acquirend. posses.* & in expressò ita tenet Glosa ordinaria in dict. leg. 1. Cod. de *Donat.* in glossa final. & ibi tenent Cyn. Faber. & Salycet. alii verò DD. nihil tangunt.

59 Adde tamen, quòd supra dicta debent intelligi, nedum quando quis expressè vendit, donat, vel concedit rem, & postea pro ejus executione tradit instrumentum, quo habuit rem; verum etiam quando simpliciter vendit, donat, vel concedit ipsum instrumentum; quia eo ipso videtur illum titulum conferre in ipsa re, & possessionem ejus transferre: ita probat textus in leg. 1. Cod. de *Don.* text. in leg. *Lubeo*. ff. de *Pact.* textus in leg. *eum qui Chyrophaphum*. ff. de *Legat* 1. text. in leg. 3. ff. de *Liber. leg.* textus in leg. *Mortis causa capimus*. §. *Titia*. ff. de *Donat. caus. mortis*. text. in leg. 2. Cod. quæ res pign. oblig. possunt. text. in leg. *Nomen eodem tit.* text. in leg. *Creditorem*. Cod. de *Remis. pignor.* text. in cap. penultimo, ut *lite pendente*, & ubi bique communiter DD. Nec obstat quòd quando simpliciter traditur res, non videtur donari, nisi sit modica, & tradens dives, & recipiens pauper; ut est Glossa singularis & unica, juncta sententia & communi opinione DD. in leg. *Cum quid*. ff. *Si cert. petatur*, in glossa penultim. in fin. quam dicit unicam Imol. in leg. *Cotem ferro*. §. *Qui maximus*. ff. de *public. & vestig.* 1. column. & probat bene textus in cap. *Et si questiones*, de *Simonia*, quem ibi notat & reputat singularem Abb. 1. column. num. 3. & communiter alii DD. de quo vide plura bona & utilia per Palac. Rub. in sua repetitione. 4. fol. Quia respondeo, quòd illa conclus. & communis opinio debet intelligi, quando illa conjectura potest capi, ut non præsumatur donatio: in nostro verò casu, quando instrumentum venditur, donatur, vel traditur, nulla alia præsumptio vel conjectura potest capi, nisi quòd ille titulus censeatur adhibitus in re in instrumento contenta. Ex quo subdeduci-

tur & subinfertur, quòd si quis venderet, donaret, vel traderet alicui arcam, vel clavem, vel frenum alicujus animalis; videtur vendere, donare, vel concedere contenta in arca, vel sub clavibus, vel animal quod regitur illo freno. Vel verius & subtilius ego dicerem, quòd si esset talis res vendita, donata, vel legata, quæ de per se nullam aliam utilitatem contineret, videtur vendita, donata, vel legata res sub ea contenta; ut in chyrographo, vel clavibus: Si verò esset talis res, quæ de per se afferat utilitatem, ipsa sola videtur vendita, donata, vel legata; ut in arca, sella, vel freno, nisi ex pretio aliud debeat præsumi, argumento dictæ Glossæ in leg. *Cum quid*. ff. *Si cert. petatur*, & ibi communis opinio, & in dict. cap. *Et si questiones de Simonia*.

Tertius fictus actus per quem acquiritur possessio, est per traditionem clavium: nam si quis vendat, donet, vel alio titulo alienet res aut merces existentes in domo sua, & tradat claves illius domus vel loci ubi res sunt, statim transit possessio in accipientem, & per consequens dominium earum, vel usucapiendi conditio: text. est notabilis in leg. *Clavibus*. ff. de *Contrah. emption.* quem ibi ad hoc notant Bartol. Bald. Alberic. Odofred. Salyc. & Fulgos. & communiter DD. text. in leg. 1. §. *Si jusserim* in fin. supra isto titul. ibi: *Et vina tradita videri, cum claves cellæ vinariæ traditæ fuerint*. text. in leg. 2. Cod. de *Pericul. & commod. rei vend.* ibi: *Et claves emptoribus traditas*. allegans textum in leg. *Qua ratione*. §. *Item si quis merces*. ff. de *Acquir. rerum domin.* ibi: *Simulatque clavus horrei emptori tradiderit*, &c. text. in §. *Item si quis merces*. Instit. de *rerum divis.* & idem disponit lex 7. tit. 30. 3. part. Et ratio hujus est, quia cum res ipsæ sint sub custodia clavium, traditis clavibus, videntur juris fictione ipsæ res traditæ, ex facili aperiendi & apprehendendi potestate: istam rationem ponit Alberic. in dict. leg. *Clavibus*, de *contrah. emption.* & ibi Fulgos. istam rationem ponit etiam Salycet. in leg. *Licet*. Cod. de *Acquir. posses.* 2. column. prope medium. Socin. in leg. 1. ff. *eodem tit.* penultim. column. post medium. Nicol. de Neapol. in §. *Item si quis merces*, in fin. Instit. de *rerum divis.* & ante omnes ista fuit intentio Din. in cap. 1. de *Regul. jur.* in 6. 5. fol. 3. quæst.

60 Adde tamen, quòd ad hoc ut per traditionem clavium transferatur possessio, est necessè quòd ipsa traditio fiat in præsentia domus, vel loci ubi res sunt: ita Glossa ordinaria in dict. leg. *Clavibus*, de *Contrah. emption.* in glossa 1. & ibi expressè tenet Odofred. Salycet. & est de mente aliorum: idem etiam tenet Bartol. in leg. 1. ff. de *Acquir. pos-*

ses. 5. *column. num. 4. quest. princip. 17. & 18.* & ibi Imol. *penultim. column. & ibi Jas. 2. column. num. 19. Vicent. 39. column. num. 93. Rip. 19. 15. column. num. 57. tenet Aret. dict. leg. 1. §. Si jusserim, eod. tit. in fin. tenent etiam Alber. Imol. Cuman. Paul. de Castr. in leg. 3. eodem titul. 1. column. & ibi Socin. 5. column. in medio, idem etiam tenet Glossa in leg. 1. Cod. de Donat. in glossa 3. & ibi expressè Petr. Cin. & Salycet. Glossa in leg. Qua ratione. §. Item si quis merces. sup. de acquir. rerum domin. cum qua transeunt DD. & alii Glossat. in §. Item si quis merces. Institut. de rerum divis. in glossa final. & ibi tenet Bartol. Faber. Angel. & Plattea, Andr. de Isernia, in cap. 1. in princip. quid sit investitura, in lib. 2. Feudorum. Collectarius in cap. Cæterum, de donation. Petr. de Anchar. in regul. sine possessione, de reg. jur. in 6. 16. column. in med. Barb. in cap. 2. de Consuet. column. 17. num. 96. & certè ista est communis opinio. Sed attende, quòd contra eam expressè facit text. in dict. leg. Clavibus, de contrah. emptio. dum dicit, Si claves apud horrea traditæ sunt. ubi probatur, quòd non requiritur præsentia rei, sed sufficit, quòd claves tradantur apud horrea, & sic in loco proximo domus vel loci ubi res continentur: & ista est vera & propria significatio illius vocabuli secundum peritos Latinos. Et præterea contra communem opinionem facit urgens & fortissima ratio: quia si præsentia domus vel loci requireretur, frustra interveniret traditio clavium, cum sola præsentia, & visus sufficeret, concurrente voluntate tradentis: & per ita tenet Alexand. expressè dicens esse notandum, in dict. leg. 1. suprad. eodem titul. 19. column. num. 78. & ita videtur tenere ibi Glossa 2. in medio, in versic. Sed quid si non est in conspectu, &c. dum allegat dictam leg. Clavibus. Sed his non obstantibus, ego teneo superiorem communem opinionem, imò quòd oportet quòd claves tradantur in præsentia domus, vel loci. Nec obstant textus in dict. leg. Clavibus, dum dicit: apud horrea. Quia dictio apud, multoties in jure nostro accipitur pro coram, & pro præsentia, ut in leg. de Jure, in princip. ff. ad municipale, & in leg. Eum pro quo, & ibi Glossa & DD. ff. de In jus vocand. Non obstat etiam illa subtilis ratio formata contra communem opinionem: Quia respondeo, quòd hic non agimus de quærenda possessione ipsius domus, horrei, vel loci; sed de quærenda possessione rerum, vel mercium ibi contentarum; quæ non videntur, nec sunt in præsentia, vel conspectu, sed clausæ; ideo traditio facta in conspectu domus multum operatur, quia transfert possessionem rerum, vel mercium: & iste est sensus & verus intellectus illius*

text. in dict. leg. Clavibus, & ita defendit communem opinionem Jas. in dict. leg. 1. suprad. eodem. 20. column. num. 91. & licet ipse nec alius alleget, ista est responsio & declaratio Bartol. in l. Item si quis merces. Institut. de rerum divis. & ista est veritas. Pro qua communi opinione sic defensata, scilicet, quòd requiratur præsentia domus vel horrei, facit optimus textus bene consideratus in dict. leg. 1. §. Si jusserim, ubi textus dicit, quòd per visum & aspectum quæritur possessio rei, concurrente voluntate tradentis, & postea subjungit textus per dictionem copulativam, Et, de cujus natura est uniformiter copulare: Et vina tradita videri, cum claves cellæ vinariæ emptori traditæ fuerint: ergo debet intelligi in præsentia domus vel loci, in quo res continentur, prout suprad. loquitur: & illum textum ad hoc ita considerat scilicet Franc. de Rip. in dict. leg. 1. 25. column. num. 57. Item pro communi sententia allego hodie expressam legem regni, quæ hoc determinat, scilicet leg. 7. titul. 30. 3. part. ibi: Estando y delante, unde si quis velit se jurare ex tali possessione, oportet probare traditionem clavium esse factam in præsentia, cum sit qualitas suæ intentionis. Pro quo facit doctrina Aretin. in leg. 3. column. 2. num. 4. eodem titul. ubi dicit, quòd in casu quo actus debet fieri in præsentia, non præsumitur nisi probetur. Item superiorem conclusionem ego limito & intelligo, quando domus, locus, vel horrea, ubi res continentur, sunt clausa: secus tamen si essent aperta; nam tunc licet claves tradantur, non transfertur possessio: & in expressò ita probat textus in dict. leg. Clavibus, ibi: Et si non apperuerit horrea: & certè est de mente juris, & DD. ubi suprad. Confirmatur etiam ratione: quia isto casu non censentur res esse ita sub custodia accipientis claves, nec est ita facilis potestas apprehendendi ipsas res: & istud credo verum, licet nemo Doctorum hoc tangat. Advertendum tamen est, quòd prædicta conclusio quæ habet, quòd per traditionem clavium quæritur possessio, debet intelligi, quando tradens possidebat: si verò non possidebat, nullam transfert possessionem, nec effectum ejus, argumento text. juncta Glossa in leg. Quamvis. §. Si conductor. infra isto titul. & expressè ita tenet Oldrad. in consil. suis, consil. 299. column. 1. in fine, num. 3.

61 Ultimò pro declaratione hujus articuli quæro, an sicut per traditionem clavium transfertur possessio, idem sit per traditionem alterius instrumenti, quo aliqua res ducitur & gubernatur? ut puta, si quis vendat vel alienet equum, vel aliud animal, & tradat frænum, capistrum, vel sellam, an ex hoc transferatur possessio ip-

ipsius equi, & per consequens dominium, vel usucapiendi conditio? Et reperio, quòd Glossa singularis in jure, in §. Item si quis merces, in glossa final. in fin. Institut. de rerum divis. tenet expressè quòd sic, argumento illius textus, & text. in dict. leg. Clavibus, & jurium dicentium, quòd per traditionem clavium transfertur possessio: & illam Glossam commendat & dicit notabilem Socin. 4. volum. consil. 55. column. 2. num. 9. Sed attende, quòd illa Glossa & conclusio debet intelligi, quando frænum vel capistrum est impositum in dicto equo, vel animali: nam tunc capiendum equum per frænum, videtur apprehensa possessio ejus rei, vel equi, nam alias non potest commodè vel aptè apprehendi, & tunc erit possessio quæsitæ per actum naturalem: secus vero si frænum tradatur non super equo, sed in absentia; quia tunc non censetur quæsitæ possessio: ita notabiliter Faber. in dict. §. Item si quis merces in fin. & ibi Angel. & Plat. licet sic non declarent.

62 Quartus actus vel modus fictus per quem acquiritur possessio, est per retentionem ususfructus: nam si quis vendat, donet, vel alienet aliquam rem quam possidet, retento sibi ususfructu, statim per talem clausulam, nulla traditione interveniente, transit possessio civilis in eum in quem fit alienatio, (t) & per consequens dominium, vel usucapiendi conditio, & possessio naturalis remanet penes alienantem ratione ususfructus retenti: iste est textus singularis in leg. Quisquis. Cod. de Donat. quem ad hoc notant & commendant ibi Petr. Cin. Bartol. Alber. Angel. Bald. Salyc. & communiter DD. & illum textum notat ad hoc Glossa ordinaria in leg. 3. ff. de Acquir. posses. in verb. Animo, versic. Sextus per retentionem ususfructus, & ibi communiter DD. Gloss. & communiter DD. in leg. 1. Cod. eod. tit. & illum textum reputat mirabilem Azor. in summa. Cod. eod. titul. 2. column. in fin. num. 8. reputat mirabilem Petr. in leg. 1. ejusdem titul. 2. column. in fin. & reputat mirabilem Cuman. in dict. leg. 3. ff. de Acquir. posses. 1. column. in fin. similis text. est in leg. Si quis argumentum. §. Sed si quidem, eodem titul. de Donat. qui extenditur, ut procedat etiam in contractu vel alienatione universali omnium rerum: & ista duo jura non sunt alibi, secundum Bald. in dict. leg. Quisquis, in princip. Pro qua conclusione & decisione est hodiè lex 9. titul. 36. 3. part. Et ratio viva subtilis hujus conclusionis est: nam cum secundum juris dispositionem dominus non possit habere usum-

fructum formalem in sua propria re, ut in leg. Uti frui, in princip. ff. Si ususfructus pet. & in leg. Cum in fundo. ff. de Jure dotium, & in leg. In re communi. ff. de Servit. urban. præd. & utrobique DD. necessariò inferitur pro validitate actus, quòd si in alienatione rei dominus retinet ususfructum, statim ipso jure transeat proprietas ad alium, in cujus acquisitione fingitur traditio possessionis; cum sine ea non quærat, ne alias concurrant in eadem re, & una & eadem persona duo jura incompatibilia: istam rationem in effectu, licet non sic declaratam, posuit Azor. in summa. Cod. isto titul. 2. column. num. 8. Petr. de Beilaper. in leg. 1. ejusdem tit. 2. column. in fin. istam etiam rationem posuit Petr. Cin. Faber. in dict. leg. Quisquis. Cod. de Donat. Salycet. & alii DD. in leg. Licet. Cod. de Acquirend. posses. Secunda ratio sit: quòd ideo transfertur possessio & dominium, quia retinens ususfructum videtur se constituere possidere rem nomine alterius, & censetur hoc casu tacite posita clausula constituti: istam rationem ponit Cuman. in dict. leg. Quod meo. 2. column. in fine. & licet ista ratio non videatur concludere, cum usufructuarius non possideat nomine alterius, sed proprio; tamen optimè potest defendi, quia negari non potest, quòd licet ususfructum retinet nomine proprio, tamen proprietatem retinet nomine alterius. Tertia ratio vera & subtilis potest esse; quia usufructuarius semper censetur esse tamquam procurator ipsius proprietarii, & eandem rem tenere, omniaque quæ eam concernunt exercere tamquam procurator & custos: textus est singularis & unicus in leg. 1. in fin. cum leg. 1. sequente. ff. Ususfruct. quemadmod. cav. quem ad hoc notat & commendat Bartol. in leg. 1. §. fin. ff. de Novi oper. nunc. 1. column. in fin. & ibi communiter Modern. & illum textum ad hoc dicit unicum Bald. in Rubric. extra, de procurat. 4. column. ergo mediante persona ejus quæritur possessio & omne jus rei ipsi proprietario, argumento textus in leg. 1. §. Per procuratorem. ff. de Acquirend. posses. & in leg. 1. Cod. eodem titul. & certè istam rationem ego investigavi, & postea reperi, quòd eam ponit Barbat. in additionibus ad Bald. in cap. 1. quid sit investitura, in lib. 2. Feudorum.

Ex quibus subtiliter infero, quòd idem erit generaliter, quando venditor vel alienator reservaret sibi aliud jus quod est incompatible cum dominio; ut si retineret rem in emphiteu-

sim,

(t) Prout etiam tenet Gregor. per textum ibi in leg. 9. titul. 30. part. 3. & Matienz. in leg. 8. titul. 7. glossa 1. lib. 5. Recopil. num. 21.

sim, promittendo pensionem quolibet anno, vel retineat expressè rem in pignus quousque solvatur pretium, vel retineat de voluntate emptoris in pignus pro alio debito: nam tunc statim ipso jure transit dominium in eum in quem fit alienatio sine aliquo actu traditionis: ita in specie singulariter Faber. in §. Interdum Institut. de rerum divis. post princ. pro quo est Glossa singularis quam ipse allegat in leg. 1. §. final. in verb. Emeris, in fin. ff. de Rebus eorum. quæ tantum loquitur in pignore retento: & illam Glossam ibi sequitur & approbat Alberic. & Din. & Jacob. de Aretin. quos ipse refert; & illam Glossam reputat singularem Jas. in leg. Traditionibus. Cod. de Pactis. 2. column. in fin. illam Glossam sequitur & commendat Nicol. de Neapol. in dict. §. Interdum, Institut. de rer. divis. idem expressè tenet Faber. in suo Breviar. in dict. leg. Quisquis, in fin. idem tenet Cuman. se habuisse de facto, in leg. 3. de Acquirend. posses. in 2. column. in princip. facit etiam bonus textus in argumento in leg. Quædam mulier, de rei vind.

63 Item etiam infero singulariter, quod dispositio text. in dict. leg. Quisquis, & ejus conclusio non procedit è contra, quando venditor vel alienator reservaret sibi proprietatem rei; ut quia alienaret vel concederet usumfructum, & retenta sibi proprietate: nam tunc non transferretur ususfructus formalis & ejus possessio in accipientem, nisi sequatur traditio, vel quasi; quia hoc casu cessant communes rationes superiores: & in expressò ita probat text. expressus in leg. 3. §. Dare. ff. de Usufruct. ibi: Ad translationem ususfructus & quasi possessionis ejus requiritur induitio in fundum, vel patientia utendi & fruendi: non ergo sola concessio ususfructus & retentio proprietatis sufficit, per quem in terminis ita tenet Bald. in cap. Cum venisset, fin. column. num. 8. de restit. spoliat. idem Bald. in cap. 1. 2. column. prope finem. Quid sit investitura, in lib. 2. Feudorum, idem Bald. in dict. leg. Quisquis. Cod. de Donationib. & per illum textum ita etiam tenet Ludovic. Roman. in leg. 3. ff. de Acquirend. posses. 1. column. prope finem, & ibi Aretin. 2. column. in fin. Alexand. 4. column. numer. 14. Vincent. 10. column. num. 25.

64 Adde tamen pro intelligentia & declaratione text. in dict. l. Quisquis, & superioris conclusionis, quod ad hoc ut per retentionem ususfructus transferatur dominium & possessio proprietatis, requiritur quod retinens usumfructum possideat & retineat rem pleno jure illo tempore, alias non transferretur, argumento text. juncta Glossa, in leg. Quamvis. §. Si conditor. ff. de Acquirend. posses. ita Angel. de Perus. in dict. leg. Quisquis de donation. ubi etiam dicit, quod

ille qui præterdit possessionem & dominium proprietatis sibi quæsitum, debet omnino probare, qualiter prædicta res pleno jure erat penes alienantem illo tempore; alias succumberet & idem tenet Salycet. ibidem.

65 Item adde singulariter, quod prædicta jura, & communis opinio quæ habet, quod per retentionem ususfructus transit & acquiritur possessio, debet intelligi & extendi ut procedat, etiamsi ille qui retinet usumfructum sit in absentia rei, vel rerum: ita subtiliter probat textus in dict. leg. Quisquis, ubi non constat rem fuisse in præsentia, imò non præsumitur esse, per regulam, quam ponit Anton. in cap. Cum venisset, de restit. spol. penultim. column. numer. 13. & Aretin. in leg. 3. ff. de Acquirend. posses. 2. column. num. 5. Præterea hoc probatur; quia si ibi res esset præsens, visu quæreretur possessio, & frustra interveniret alius actus fictus. Præterea & 3. hoc deduco & probo ex littera illius text. dum dicit, nec quid amplius requiratur quo magis videatur facta traditio, idem probat textus subtiliter consideratus in leg. Si quis argentum. §. Sed si quidem. Cod. de Donation. ubi si quis donat universaliter omnia bona sua, & retineat usumfructum, statim transit possessio civilis in donatarium; & sic aperte colligitur, quod ille actus intervenit in absentia, quia non est præsumendum quod omnia bona sua erant in præsentia: Et si subtiliter replices; ergò tunc bene transferretur possessio civilis in novum proprietarium, quia illam solam retinebat dominus in absentia, tamen non video qualiter tunc remaneat possessio naturalis penes dominum, qui nunc retinet usumfructum, cum nullam habeat in absentia, quia noviter respondeo quod in illo instanti creatur nova possessio naturalis causata & inducta ex retentione & fomento civilis, quæ retinebatur in absentia; & sic idem operatur talis retentio ususfructus ac si fieret in ipsa re præsentia, quæ quidem possessio naturalis cum sit sola, poterit postquam fuit creata retineri in absentia, ut supra suo loco dictum & probatum est: & potest confirmari ex sententia Bartol. qui in proposito bene facit, in leg. Quod meo. ff. de Acquirend. posses. 2. column. num. 5. & ibi communis opinio.

66 Quintus actus vel modus fictus, per quem acquiritur possessio est per conductionem rei: nam si quis vendat, donet, vel alienet rem quam possideat alteri, & ab eo eam conducat pretio determinato, statim quæritur possessio ipsi emptori, donatario, vel ei in quem fit alienatio, & per consequens dominium, vel usucapiendi conditio, & omnes alii effectus qui resultant ex possessione: textus est expressus in leg. Quædam

mulier. ff. de Rei vend. cujus verba sunt: Quædam mulier fundum non marito donavit per epistolam, & eundem fundum ab eo conduxit: posse defendi, in rem ei competere actionem, quasi per ipsam acquisierit possessionem, & illum textum ad hoc notant & commendant ibi Odo-fred. Bart. Alberic. Bald. Ang. & communiter DD. text. in l. Qui bona fide, infra isto tit. text. in leg. Interdum, §. fin. eod. tit. text. in leg. Servi empt. ff. de Peric. & commod. rei vendit. & idem disponit lex 9. tit. 30. part. 3. & ratio hujus est; quia eo ipso quod venditor vel alienator conducit suam rem ab emptore, vel alio in quem fit alienatio, videtur se constituere nomine ejus deinceps eam rem detinere & possidere; unde merito transit possessio: argumento nostræ legis Quod meo, & istam rationem ponit expressè Glossa ordinaria in dict. leg. Quædam mulier, in gloss. 4. ibi Odo-fred. Bartol. & Alberic. Abb. in cap. 2. de Consuetudin. fin. col. post princ. & videtur esse communis ratio omnium Doctorum: & istam rationem aperte voluit Bartol. in ista l. Quod meo. 2. column. 3. versic. Secundò pone. ubi dicit, quod idem est constituere se nomine alterius possidere, vel conducere ab eo. Confirmatur, quia colonus vel inquilinus semper recognoscit locatorem ut dominum & possessorem, & semper suo nomine videtur tenere, ut probat casus in proposito notab. in l. Malè agitur, de præscriptione 30. vel 40. annorum. text. in l. Non solum. §. Quod vulgò, in fin. de usucapion. text. in leg. Certè. §. 2. de Precar. text. in l. Si id quod. §. 1. ff. de Acquirend. posses. text. in leg. fin. Cod. de Acquirend. posses. text. in leg. Peregrè. §. Quibus. ff. eodem titul. Secunda ratio & subtilis est: quia cum in re propria non cadat conductio, & sit jus incompatible cum domino, necessariò conducendo transferretur dominium; & cum ipsum non possit acquiri sine possessione vel traditione, possessio ipsa fictione juris censetur tradita: istam rationem ponit solus Angel. de Perus in dict. l. Quædam mulier. in princip. & confirmatur ex his quæ dixi in superiori proximo 4. actu ficto, & ejus ratione. Quam conclusionem & doctrinam declaro isto modo; nam si alienans rem & conducentem habebat utramque possessionem, utramque transferret in eum, cui fit alienatio, & penes conducentem sola remanet detentatio & custodia, argumento textus notabilis in leg. Officium, versic. Denique. ff. de Rei vind. & in dict. leg. Male agitur, cum similib. Cod. de Præscript. 30. vel 40. annor. si verò sola possessio civilis vel naturalis est penes eum, illa sola transit & quæritur ei cui fit alienatio: ita probat expressè dicta lex Quæritur mulier, in vers.

Anton. Gomez. ad Leg. Tauri.

Veluti, ubi præsupponit, quod mulier quæ ibi donavit & conduxit non erat in fundo, sed absens, & sic tantum possidebat civiliter, & tamen illam transfert in donatarium: & ita in expressò per illum textum tenet & declarat Bartol. in leg. Quod meo 2. col. num. 3. ff. de Acquir. posses. & sequuntur communiter DD. si verò nullo modo possideat, tunc per conductionem nullam transfert possessionem in eum cui fit alienatio, argumento text. in regula nemo plus juris. ff. de Regul. jur. & in leg. Traditio, in princ. ff. de Acquir. rer. domin. & in expressò pro hac sententia & conclusione est text. in leg. Quamvis. §. Si conductor. ff. de Acquirend. posses. ubi, si colonus vel inquilinus meus vendit rem meam alteri, & ab eo conducit, non transfert in eum aliquam possessionem: cujus ratio nulla alia est, nisi quia non possidet: & ita per illum textum tenet ibi Gloss. notab. ordinar. in fin. Angel. Paul. Roman. Aretin. Cuman. Alex. qui hoc valde commendat: pro qua sententia facit text. in l. Pomponius. ff. Quib. mod. ususfruct. amit. quem DD. dicunt notabilem & meliorem de jure in dict. §. Si conductor. & in leg. Qui universas. §. Quod per colonum. eod. tit. & ex hoc inferunt, quod ille qui juvat se ex possessione quæsitam per conductionem rei, tenetur probare possessionem esse penes conducentem tempore contractus: idem tenet Ang. in dict. leg. Quædam mulier. 2. col. in princ.

67 Et ex superioribus infero singulariter, quod si colonus vel inquilinus post mortem domini & possessoris conducit ab hærede, vel ei solvit pensionem, recognoscens eum in dominum, eo ipso videtur hæres acquirere possessionem; quia colonus vel inquilinus videtur velle insistere & habere rem nomine ipsius hæredis, & tamquam ejus procurator, ita probat text. singularis, juncta sua Gloss. final. in l. Qui universas. §. Quod per colonum. ff. de Acquir. posses. ibi tenet & notat Bart. Alb. Paul. Imol. Rom. Cuman. & Aretin. & licet Gloss. & Bart. ibi tantum videantur dicere, quod ex hoc probatur possessio, & non bene aperiunt an ex tali actu censeatur realiter quæsitam ipsa possessio; tamen omnes alii DD. dicunt expressè & tenent, quod censetur acquisita possessio: & in expressò ita tenet Paul. de Castr. in l. Qui bona fide, eod. titul. Bald. in l. Cum notissimi, Cod. de Præscript. 30. vel 40. annor. penult. column. num. 13. ubi dicit, quod caveant hæredes, quia post mortem defuncti non videntur possidere, etiam colono vel inquilino remanente in conductione, nisi conducat ab eo, vel eum recognoscat solvendo sibi pensionem, per dict. §. Quod per colonum, pro qua sententia & conclu-